

Горновська Світлана Володимирівна

кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
доцент кафедри технологій у рослинництві та захисту рослин
Білоцерківський національний аграрний університет, Україна

Хахула Богдан Валерійович

доктор філософії, доцент
доцент кафедри менеджменту
Білоцерківський національний аграрний університет, Україна

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ СОНЯШНИКУ В ПП «КОЛОМІЄЦЬ»

Україна займає одне з провідних місць серед держав, які виробляють щорічно близько 10 % насіння соняшнику у світі. В даний час олійний соняшник поширений на всіх континентах земної кулі. За даними ФАО, світова площа його посівів становить понад 14,5 млн га. На великих площах його висівають в Україні, Аргентині, США, Китаї, Іспанії, Туреччині, Румунії, Франції та багатьох інших державах [1].

Посіви соняшнику в Україні займають понад 2 млн га, що становить 96 % площі всіх олійних культур. Найбільші посівні площі соняшнику зосереджені в Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Кіровоградській, Луганській, Миколаївській, Одеській, Херсонській і Полтавській областях [4].

Соняшник – одна з найбільш рентабельних культур у вітчизняному агросекторі, тому не дивно, що його виробництво з кожним роком зростає. Однак це відбувається не за рахунок підвищення врожайності, а збільшенням площ під ним. Проте, нарощування виробництва олії неможливе без впровадження інноваційних технологій вирощування соняшнику, які базуються насамперед на захисті цієї культури від шкідників та збудників хвороб. У зв'язку з цим, збільшувати виробництво соняшнику доцільно не за рахунок розширення посівних площ, а підвищенням його врожайності. Цього можна досягти при застосуванні науково обгрунтованої технології вирощування культури, невід'ємною частиною якої є вдосконалений та ефективний захист рослин від шкідливих організмів [2, 3].

Україна вибрала напрям інтеграції у світову економіку, тому розвиток галузі повинен відповідати принципам найбільш ефективного її функціонування та обов'язкове забезпечення пріоритетності національного сільського господарства. У більшості сільгосп підприємств, які вирощують соняшник не дотримуються технологічних вимог щодо його розміщення. За останні десять років площі посівів культури зросли більше ніж в 1,5 рази. Доведено, що розширення посівних площ соняшнику сприяє різкому зниженню його врожайності. Основна причина цього є постійне порушення сівозмін і скорочення періоду повернення соняшнику на попереднє місце вирощування. Внаслідок цього збільшується чисельність шкідників, враження рослин збудниками хворобами культур та засмічення посівів бур'янами.

Вагомий внесок у дослідженні інноваційного розвитку сільського господарства в Україні зробили відомі українські вчені В. Андрійчук, В. Геєць, М. Зубець, М. Малік та інші. Вчені довели, що постійне впровадження інноваційних процесів може забезпечити швидкий розвиток аграрної економіки в сучасних умовах [5].

Унаслідок цього виникла необхідність вивчення, дослідження і наукове обгрунтування найбільш раціональних розмірів посівних площ соняшнику, вдосконалення

та пошук забезпечення аграрних господарств Київського регіону стабільним прибутком на інноваційних засадах.

Для проведення досліджень було обрано сільськогосподарське підприємство ПП «Коломієць», яке розташоване в Київській області. Проаналізувавши технологію вирощування соняшнику в господарстві було зроблено висновок, що спостерігається тенденція до недостатньої реалізації резервів підвищення урожайності сільськогосподарських культур. Було встановлено, що деякі технологічні операції в ПП «Коломієць» не завжди виконуються, а саме: культивування з боронуванням після оранки на зяб, передпосівна культивування, досходове та післясходове боронування, мульчування ґрунту, внесення добрив, очищення зерна.

Для підвищення економічної ефективності вирощування соняшнику в ПП «Коломієць» було запропоновано здійснити ряд заходів, серед яких першочерговим було впровадження інноваційних технологій вирощування та переробки насіння соняшнику.

Застосування цих технологій призвело до зростання виробничих витрат, які становили 1924,15 грн. на 1 га. Разом з тим при застосуванні інноваційних технологій найвища окупність додаткових витрат становила 142,47% та найвища виробнича рентабельність – 46,2 %.

Впроваджуючи інноваційні технології вдалося вирішити проблему збалансованого живлення соняшнику і підвищити необхідний рівень поживних речовин у ґрунті. Внаслідок цього було проведено застосування методів біологічного рослинництва, використання органічних добрив у поєднанні з мінеральними. Для забезпечення високої врожайності соняшнику, збереження екологічного стану навколишнього середовища вносили оптимально-мінімальні їх дози. Згідно рекомендацій за інтенсивною технологією доза мінеральних добрив була зменшена до 50 %.

Отже, застосування інноваційних ресурсозберігаючих технологій вирощування соняшнику в ПП «Коломієць» призвело до збільшення витрат, але вдалося отримати значний приріст прибутку та високий рівень рентабельності виробництва.

Висновки. Розроблена і запропонована система інноваційних технологій дає підстави сільськогосподарським підприємствам більш ефективно використовувати наявні ресурси завдяки використанню сучасної техніки, високопродуктивних сортів і гібридів соняшнику, вдало підібраних пестицидів і агрохімікатів та вдосконалених технологічних підходів.

Список використаних джерел:

1. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручник для студентів ВНЗ / В.Г. Андрійчук ДВНЗ «Київський національний економічний ун-т ім. В. Гетьмана». – К.: КНЕУ, 2015. – 783с.
2. Барштейн Л.А. Сівозміни, обробіток ґрунту та удобрення в зонах.
3. Горновська С.В. Шкідники посівів соняшнику в Північному Степу України. Міжвідомчий тематичний науковий збірник Захист і карантин рослин. К., 2014. Вип. 60. С. 80-85.
3. Горновська С.В. Основні шкідники соняшнику в умовах Степу України. Карантин і захист рослин. К., 2015. № 9. С. 14-16.
4. Державна статистика України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Нестерчук Ю.О. Регіональні масштаби внутрішньо-господарської аграрнопромислової інтеграції / Ю.О. Нестерчук // Економіка АПК. – 2009. – №2.